

KEDVES KÖZÖNSÉG, PONTOSAN KI IS VAGY?

SZERZŐ: Dina Pokrajac, Dokukino KIC menedzser, Restart, Horvátország

> Kedves Közönség, ki is vagy pontosan?

> Milyen filmeket válasszunk

> A mozi mint nappali

> Ne csak filmvetítést szervezz, élményt is adj!

> Keress társakat!

> A hét aranyszabály

„Mindenki része a célközönségnek, és minél hamarabb rájössz erre, annál hamarabb jutsz sikerre.”

Nikica

**KINOKLUB „ŠIBENIK”,
HORVÁTORSZÁG**

<http://kinomreza.hr/kinoklub-sibenik/>

Kedves Közönség, ki is vagy pontosan?

A következő fejezet a horvátországi **DOKUKINÓBAN** szervezett közösségi vetítések tapasztalatait foglalja össze. Programunkat elsősorban az aktuális társadalmi változások határozzák meg, és olyan filmek alkotják, amelyek művészi és innovatív módon tárgyalnak társadalmilag és politikailag releváns témákat (például dzsentrifikáció, nemnövekedés, környezeti kérdések, migráció, gyarmati örökség, a közös javaink védelme, a biológiai és a társadalmi nemek egyenlősége, társadalmi átalakulások, a demokratizálódás és a részvételiség kérdései, a média és a nyilvánosság, alternatív gazdasági modellek). Felkaroljuk a vitatott és kényes témákat, és a dokumentumfilm-vetítéseket követő moderált vitákkal ösztönözzük a párbeszédet. Szívesen vesszük, ha ezeken többféle vélemény is megjelenik, és nyitott, kritikai gondolkodásra buzdítjuk a résztvevőket.

A művészet mindig átpolitizált

Széleskörű együttműködést folytatunk többféle civil szervezettel és különféle, többek között a politikatudomány, a szociológia, a filozófia, az ökológia, az antropológia, a történelem és a gazdaság területén jártas szakértőkkel. Az egyes dokumentumfilmek által tárgyalt témákat ilyen módon próbáljuk szélesebb, interdiszciplináris kontextusba helyezni. Az általunk vetített filmek miatt a közösségi médiában gyakran érnek minket heves támadások az ellenkező politikai spektrum tagjai részéről. Különösen igaz ez azoknak a filmeknek az esetében, amelyek Jugoszláviával és az egykori szocialista rendszerrel vagy vitatott történelmi eseményekkel foglalkoznak. Társadalmunk számára ezek a témák még mindig fájdalmasak, a kollektív

emlékezetet pedig egyesek sajnós folyamatosan igyekeznek kitörölni, illetve átírni. Számunkra azonban a művészet mindig politikai töltéssel is rendelkezik, és kötelességünknek érezzük, hogy a vitatott témákról eszmecsere-t kezdeményezzünk. A dokumentumfilmek segítenek abban, hogy az emberek nyitottabbá váljanak, fejlesszék az empátiájukat, illetve jobban megértsenek másokat.

Milyen filmeket válasszunk?

„Nem állítom, hogy egyszerű, mert nem az. Rengeteg erőfeszítést igényel, és elég egy film (amiről azt hitted, érdekes lesz), hogy örökre elveszítsd a közönséged. Én azt gondolom, hogy folyamatosan jó programot kell összeállítani, állandóan új dolgokat behozni, és mindent beleadni. A leghálásabb pillanat az, amikor a film megtekintése után az emberek – még a látottak hatása alatt – odajönnek hozzád, hogy köszönetet mondjanak. Ilyenkor látjuk meg a célt és az értelmet mindabban, amit csinálunk.”

Ana

**SHPEENADOX, LABIN,
HORVÁTORSZÁG**

<http://www.shpeenadox.com/>

A filmek válogatásával foglalkozó embereknek az első feladata az, hogy meghatározzák, milyen közönséghez is akarnak szólni. Néha, amikor mindenkire szólni akarunk, fájdalmasan tudatosul bennünk, hogy valójában senkihez sem szólunk. Soha nem fogsz tudni mindenkinek megfelelni, és teljesen rendben van, ha először is a saját magad ízlését próbálsz kielégíteni. Annak, aki a filmeket válogatja, két ellentétes dolgot kell összehétköztenie: a népes és sokszínű közönség létehozását azzal, hogy bizonyos filmek és témák csak egy bizonyos réteg ízlésnek szólnak.

A vérbeli mozirajongók a filmválogatókat tisztelni fogják a filmes ismereteik és kifinomult ízlésük miatt, ám a kurátoroknak értetőknek kell maradniuk a kevésbé kifinomult és a dokumentumfilmek iránt csak alkalmanként érdeklődő közönség számára is. Utóbbiak csak azért jönnek el a vetítésre, mert egy adott téma érdekli őket, vagy mert a sikeres PR-kampányod felcsigázta az érdeklődésük.

Neked pedig az kell legyen a célod, hogy a vetítés annyira kellemes élmény legyen számukra, hogy máskor is ellátogassanak a helyszínedre vagy az általad szervezett eseményekre. Az életrajzi és a zenei témájú dokumentumfilmek természetesen mindig nagyon népszerűek. A dokumentumfilmek nézői még mindig túlnyomórészt a téma alapján ismerik ki magukat, a dokumentumfilmfesztivál pedig nem feltétlenül tekintik legitim művészeti formának. A mi feladatunk, hogy ez a véleményük megváltozzon.

A következő lépésként próbáld megállapítani, hogy milyen – más kulturális események által gyakran mellőzött – témák fontosak, illetve életbe vágóak a közösséged számára, és próbáld olyan dokumentumfilmeket találni, amelyek ezekkel releváns és művészileg ösztönző módon foglalkoznak. Te magad is kitalálhatsz ilyen témákat, de ötletelhetsz róluk a csapattal is, illetve úgy is kiválaszthatod őket, hogy másokkal beszélgetsz, vagy a sajtóban és a közösségi médiában követed az aktuális eseményeket.

A KineDok **KATALÓGUSA** jó kiindulópontot ad ehhez. Az egyik 2021-es kedvencem, az **ÉDENÁTRENDÉZÉSE** jó példája annak, hogyan lehet egy provokatív filmmel több közönségréteget ötvözni. Ez a vizuálisan lenyűgöző filmes költemény tetszik ugyanis a mozirajongóknak, de a szélesebb, tematikusan tájékozódó közönséget is vonzza, hiszen egy tanulságos történet arról, hogy a természet mennyire ellenálló, az emberi mohóság pedig mennyire telhetetlen (az utóbbi években nézőinket, különösen a fiatalabb korosztály tagjait, rendkívül foglalkoztatják a környezeti témák).

Ne becsüld alá a közösséged, ne szolgálj ki minden szeszélyét, de ne is legyél nagyképű sznob! Vedd észre, mikor kell biztosra menned, és olyankor ütemezz be egy szórakoztató filmet, egy fesztiválkedvencet, vagy akár egy népszerű helyi utazó blogger által készített alkotást! Mindezzel együtt az általad kínált programnak egyedinek kell lennie, éppen ezért ne habozz, ha bátor és merész kreatív döntéseket kell hoznod a filmválasztás során. Arra is törekedj azonban, hogy mindenkinek mérlegeld a szempontjait, és hogy nyitott légy a közösséged javaslataira (a mi nézőink e-maileken, a közösségi médiás kommenteken, illetve a vetítések után kiosztott alkalmi kérdőívekre adott válaszokon keresztül adnak nekünk visszajelzést).

A mozi mint nappali

Mindig tartsd szem előtt, hogy dokumentumfilmet nézni társadalmi esemény. Mi a Dokukinóban elsősorban arra törekszünk, hogy az éppen futó dokumentumfilmet hangulatos és intim légkörben vetítsük, a mozinkat pedig egy olyan nappalivá varázsoljunk, ahol kényelmes székek vannak, és a nézők közvetlenül érintkezni tudnak a filmek készítőivel, valamint a projekt mögötti

kreatív csapattal. Nézőinkkel rendszeresen kommunikálunk, és készségesen reagálunk minden észrevételükre, illetve javaslatukra.

Gyakran kapunk olyan üzenetet a közönségünk egy-egy tagjától, hogy „Ezt kellene levetítenetek” vagy hogy „Ez egy fantasztikus este volt”. Közhelyesen hangzik, de az emberek érzik, ha szereted, amit csinálsz, ha pedig nem, akkor azt mindenki érezni fogja, és senki sem fog eljönni a rendezvényeidre. Nekünk fontos, hogy az emberek szívesen jöjjenek a mozinkba, szívesen kérdezzenek a csapatunktól, és szívesen vegyenek részt az eseményeinken.

Néha egészen apró dolgok éreztetik velük, hogy szívesen látják őket és ellazulhatnak. Mi például engedjük nekik, hogy a vetítőterembe behozzák a bárban vásárolt italukat vagy a saját rágcsálnivalójukat. Mivel kutyabarát mozi vagyunk, mindig van a földön néhány vízzel és finomságokkal teli kutyatál, hogy a nézőink kedvencei számára is élvezetes legyen a mozilátogatás. Figyelj oda rá, hogy a kollégáid beszélgessenek a nézőkkel, illetve hogy minden, a filmmel kapcsolatos kérdésben részletes és alapos felvilágosítást tudjanak nekik adni! És ne kapcsoljanak rögtön védekező üzemmódba, ha kritika éri őket – hiszen még a hisztérikáktól is lehet tanulni.

**DOKUKINO, ZÁGRÁB,
HORVÁTORSZÁG**

Ne csak filmvetítést szervezz, élményt is adj!

KÍVÁNCISISÁGOT ÉBRESZTENI

„Minden promó sikeres, ha nem kelt olyan érzetet a közönségben, mintha egy nagyvállalat szólítaná meg.”

Nikica

**KINOKLUB „ŠIBENIK”,
HORVÁTORSZÁG**

<http://kinomreza.hr/kinoklub-sibenik/>

A legtöbb fejtörést az okozza, hogy miként keltsük fel a közönség kíváncsiságát. Lássuk be: egy kiváló és időszerű film gyakran nem elég ahhoz, hogy megragadja az emberek figyelmét. Nem elég, ha csupán levetítjük a filmeket; a vetítés mellé élményt is kell nyújtanunk. A Dokukino filmbemutatóit szinte exkluzív módon a film stábjával folytatott beszélgetések, a film témájához kapcsolódó panelbeszélgetések vagy más különleges események kísérik.

Az új filmek közönségét célzottan is megszólítjuk; a rendszeres reklámok mellett minden hónapban speciális promóciós kampányokat is szervezünk, és ezek során az adott közösségnek tetsző kommunikációs csatornákat és kampányeszközöket használunk. Alapvetően a mozirajongókat vesszük célba, de minden egyes film esetében felvesszük a kapcsolatot olyan civil szervezetekkel, egyesületekkel, márkákkal és médiumokkal, amelyek kifejezetten a választott dokumentumfilm által vizsgált témához kapcsolódnak.

A **KING SKATE** című film esetében például a gördeszkásokat és a punkokat kerestük meg (felvettük a kapcsolatot a helyi gördeszkás és alternatív klubokkal, például a **MOCHVARÁVAL**, és végül még azt is megtudtuk, hogy az Isztrián minden évben megrendezik a **VLADIMIR SKATE FILMFESTIVÁLT**). A **PALOTA A NÉPNEK** esetében viszont helyi építészekkel, városi antropológusokkal, várostervezőkkel, valamint design- és építészhallgatókkal léptünk kapcsolatba. **ÉPÍTÉSZET ÉS EMLÉKEZET** címmel egy egész programsorozatot építettünk a film köré; ennek során szakértői panelbeszélgetéseket tartottunk, és több más filmet is levetítettünk.

A **SOLO** vetítésekor beszélgetést szerveztünk a zongoratanár csodagyerekkel, Virna Kljakovićsal, valamint Hrvoje Handl pszichiáterrel, akik saját tapasztalataikról meséltek nekünk, ezzel pedig sikerült pluszt nyújtaniuk a közönségnek. Több zeneiskolával és a Vrapče Egyetemi Pszichiátriai Kórházzal is kapcsolatba léptünk, ez utóbbi ugyanis a Horvát Filmkritikusok Társaságával együttműködve **FILM ÉS PSZICHIÁTRIA** címen filmes-beszélgetős programot szervez diákjainak és gyakornokainak.

Igyekszünk a filmkultúrát terjeszteni, illetve ezzel egy időben a mozilátogatás kultúráját is erősíteni. Ennek érdekében változatos rendezvényprogramot állítunk össze, de a rendelkezésünkre álló teret is próbáljuk minél jobban kihasználni azáltal, hogy a moziterem mellett további helyiségeket is kialakítunk – egy kávézót, ahol vetítés utáni beszélgetéseket, workshopokat és előadásokat tartunk, egy könyvesboltot, ahol filmes magazinokat és kiadványokat árulunk, egy kiállítóteret a videós installációk, filmplakátok és fotók számára. Emellett szervezünk szabad mikrofonos alkalmakat a filmek vagy az új megjelenések megvitatására – és még sok egyéb programot is.

**DOKUKINO, ZÁGRÁB,
HORVÁTORSZÁG**

<https://dokukino.net/>

Keress társakat!

A közönségszám júniusban általában csökkenni kezd, ezért július elejétől szeptember második feléig szabadtéri vetítéseket szervezünk a zágrábi **ART PARK ZAGREBBEN**, a belváros egyik zöld oázisában, ahol kiválóan lehet hűsölni a forró nyári hónapokban. 2023-ban rendkívül sikeres vetítéssorozatot tartottunk **DOKSI UKLETI** címen a Klet nevű helyen. Ez egy olyan újjáteremtett tér, amelyet feltörekvő helyi művészek és kulturális szakemberek vettek birtokba. Itt összeálltunk a helyi művészekkel, aktivistákkal, kézművesekkel és a különböző helyi kezdeményezések képviselőivel, hogy felhívjuk a közönség figyelmét a kreatív dokumentumfilmekre és az általunk fontosnak tartott témákra, a filmvetítések pedig integrálódtak más itteni eseményekbe (koncertekbe, workshopokba, street art rendezvényekbe, bolhapiacokba). Nagyszerű kezdeményezés például a *Plastic Free July*; ezen a

helyi **ZELENA AKCIJA** elnevezésű civil szervezettel együttműködésben a környezetvédelem tematikáját körüljáró dokumentumfilmeket tudunk vetíteni.

A hét arany szabály

1. Kövesd az aktuális eseményeket, azonosítsd a társadalmi és politikai szempontból releváns témákat, és ösztönözd a vitát!
2. A programszervezés során hozz bátor, kreatív döntéseket, és soha ne becsüld alá a közönséged!
3. Vond be az embereket, és légy nyitott a javaslataikra – tedd változatosabbá a programod, és mindenkit biztass rá, hogy vegyen részt a kialakításában!
4. Apró figyelmességekkel tégy érte, hogy a közönséged jól érezze magát, és máskor is visszatérjen a helyszínre és a vetítéseidre!
5. Ne csak a filmvetítés legyen a cél, hanem az is, hogy a közönségednek emlékezetes és élvezetes élményben legyen része!
6. Hozz létre kiterjedt kapcsolati hálót, a közönségedet pedig vedd célba kifejezetten az egyes filmekre szabott, személyes és eredeti hangvételű digitális marketinggel!
7. A közönségednek a filmvetítésen kívül nyújts lehetőséget más programokra e is (szervezz workshopokat, előadásokat, kiállításokat, koncerteket stb.)!

FOTÓK:

BISTRČIĆ, Sanja; ŠARLIJA, Zoe; MAGZAN, Anto; PLANINC, Borut, BERDAIS, Klara and Leonardo
KLANCIR

Archive of our screening venue (Dokukino)